דגל מחנה אפרים — ויצא

ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב והקשה אוה"ח הל"ל כי לא ילדה מהו ליעקב ותירץ מחמת שיעקב היה לו בנים מלאה ולכך תלאה בעצמ' שהיא לא ילדה ובאם לאו הית' תולה בו ועוד תירץ מחמת שהיה צדיק עומד בצדקו לכך תלאה בעצמה עי"ש ולכאורה לפי תירוצו עדיין קשה הל"ל כי לא ילדה בנים ליעקב כמ"ש ותלד בן שני ליעקב ועוד כמה פעמים והנראה לפע"ד כמ"ש ע"פ ותחי רוח יעקב אביהם ולכאורה תיבת אביהם מיותר והל"ל ותחי רוח יעקב ובוודאי הוא אביהם ונראה ע"ד דאיתא בכתבים שיעקב היה מרכב' להשם הוי"ה ב"ה וגם י"ב שבטי' הם י"ב צירופי הוי"ה וזהו שפירש"י ע"פ הבה את אשתי כדי להעמיד י"ב שבטים אמר כן כי יעקב ידע והסתכל ברוח הקודש שהוא ובניו יהיה מרכבה להוי"ה ב"ה כנ"ל ולכך אמר הבה גימ' י"ב שצריך להעמיד י"ב שבטים שיהיה מרכבה לי"ב צרופי הוי"ה ולכך התעצם א"ע בצדקו כדי שיהיה המרכבה בשלימות בצירופין ולכך כשנאבד ממנו יוסף הרהר ואמר שמא לא יהיה הוא ח"ו המרכבה כי כך דרכו של צדיק שאינו מאמין בעצמו וזהו שאמר יעקב והיה ה' לי לאלהים היינו ששם הוי"ה ב"ה יהיה לי לאלהים שאני אהיה מרכבה לשם הוי"ה ב"ה וזהו ותחי רוח יעקב אביהם היינו כשנמצא יוסף ותחי רוח יעקב על שיהיה עתה המרכבה בשלימות כמו שעלה ברצונו וזהו אבי הם היינו שהיא והם שורש א' של צרופי הוי"ה וזהו אבי הם והם אבי כולו חד וזהו ג"כ כאן כי לא ילדה ליעקב דייקא כי השבטים הם ממש יעקב כנ"ל כי כל מי שנולד מהשבטים הוא ממש יעקב כי שורש א' להם כנ"ל והבן:

ותקנא רחל באחותה והנה לכאורה קשה היאך צדקת כזו תקנא באחותה ופי' רש"י שקנאה במעשי' הטובי' עי"ש אך הנלפע"ד ותקנא היינו ת' קנא כלומר שחברה מדריגה התחתונה כמו ת' שהי' תחתונה שבאותיות עם "קנא שהיא מספר אהי"ה דההי"ן וזהו רחל באחותה היינו ה' אחרונה עם ה' ראשונה: ותאמר הבה לי בנים כי בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא כי חיי היא מן חכמה ע"ד החכמה תחיה את בעליה ובני היא מן בינה ומזוני היא שארה כסותה ועונתה ואח"כ ילדה את יוסף והמשי"ב:

ויגנוב יעקב את לב לבן הארמי על בלי הגיד לו כי בורח הוא והקשה' אוה"ח איך שייך להגיד שבורח אך י"ל ע"ד זוה"ק שישראל הם הלב של כל העולם כי לבא רכיך מכולא ועיקר ההתגלות לאדם היא הלב וזהו לב שומע היינו מבין וכמ"ש אא"ז זללה"ה ע"פ איך אלך ושמע שאול וכו' וכשברח יעקב הלך הלב מלבן ולא ידע וזהו בלי הגיד לו כי בורח הוא פי' בריחות יעקב פעל ועשה שהלב שלו לא הגיד ללבן כי הלב נפרש ממנו והבן: